

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล
คูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี
PEOPLE'S PARTICIPATION IN PUBLIC SERVICE ADMINISTRATION OF KHU BANG
LUANG SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION LAT LUM KAE
DISTRICT PATHUM THANI PROVINCE

พรหมภัสสร บัวสวัสดิ์¹, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญเพ็ง จันทรงาม²,
นักศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม¹
อาจารย์ที่ปรึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม²
ผู้รับผิดชอบบทความ : ae.chatchai47@gmail.com

Prompassorn Buasawad¹, Assistant Professor Dr.Boonpeng. Junngam²
Student-Master of Public Administration, Siam Technology College¹
Advisor-Master of Public Administration, Siam Technology College²
E-mail address: ae.chatchai47@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 7 เมษายน 2565

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 5 พฤษภาคม 2565

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 15 มิถุนายน 2565

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 4,333 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักการหาค่าสูตรของ ทาโร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน ทำการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา และใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และทำการทดสอบสมมติฐานโดยใช้

สถิติ F-test และวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD Analysis (Least Significant Difference Analysis) ผลการศึกษาพบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุตั้งแต่ 41-50 ปี จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 33.24 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 64.47 มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 38.68 มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 24.64 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้ประโยชน์ รองลงมา คือ ด้านการติดตามประเมินผล ด้านการกำหนดนโยบาย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการปฏิบัติการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง

อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้ มีผลต่อระดับความต้องการในการพัฒนาชุมชนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม การบริหาร การบริการ
สาธารณะ

Abstract

A Study on people's participation in Public Service Administration of Khu Bang Luang Subdistrict Administrative Organization Lat Lum Kao District Pathum Thani Province The objectives of this study were to study and compare the participation of the people in the provision of public services of the Khu Bang Luang Subdistrict Administrative Organization. Lat Lum Kao District Pathum Thani Province The population used in this research were people in the area of Khu Bang Luang Subdistrict Administrative Organization. Lat Lum Kao District Pathum Thani Province, aged 18 years and over, of 4,333 people. The sample size was determined using Taro Yamane's formula for determining the value. A total of 367 people were sampled. Data were collected by using a questionnaire as a study tool. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and hypothesis testing was performed using F-test and the difference of the mean pair was analyzed by LSD Analysis. (Least Significant Difference Analysis).

Most of the respondents Aged from 41-50 years of age, 116 people, representing 33.24%, have educational levels below a bachelor's degree, 225 people, representing 64.47%, have incomes from 5,001 to 10,000 baht, 135 people, representing 38.68%, are employees of private companies. of 86 people, representing 24.64 percent. People's participation in public service administration of Khu Bang Luang Subdistrict Administrative Organization. Lat Lum Kao District Pathum Thani Province overall is at a high level. When considering each aspect, it

was found that the aspect with the highest average was the aspect of utilization, followed by the aspect of monitoring and evaluation. Policy setting and the aspect with the lowest mean was the practice aspect, a comparative study of the difference of people's participation in public service administration of Khu Bang Luang Subdistrict Administrative Organization. Lat Lum Kao District Pathum Thani Province Classified by personal factors, it was found that age, education level, occupation and income had no statistically significant effect on the level of community development needs.

Keywords: participation, Administration, Public Service Administration

บทนำ

การปกครองระบบประชาธิปไตยเป็นระบบที่มุ่งส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเมืองและการปกครองในรูปแบบต่าง ๆ อย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปกครองที่ต้องมีความโปร่งใสชัดเจน ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา ในทำนองเดียวกันประชาชนก็สามารถมีส่วนร่วมในการรับฟัง ร่วมคิด ร่วมพัฒนา ร่วมดำเนินการ และร่วมตรวจสอบองค์กรได้อย่างเหมาะสม ซึ่งการที่จะบรรลุผลตามระบอบประชาธิปไตยดังกล่าว ประเทศไทยจะต้องอาศัยปัจจัยหลายด้านช่วยในการปฏิรูปการเมืองการปกครองให้ประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของตนเองในการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมกับการเมืองการปกครองโดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถือได้ว่าตนเองอยู่ใกล้ชิดมากที่สุด (สถาบันพระปกเกล้า, 2544: 325)

เพื่อให้การจัดบริการสาธารณะมีคุณภาพและสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนทุกกลุ่มในสังคมไทย จำเป็นอย่างยิ่งที่ประชาชนในสังคมไทยทุกกลุ่มทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นจะเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการของการตัดสินใจ เพื่อผู้ที่กำหนดนโยบายจะได้สนองตอบต่อความต้องการได้ตรงประเด็น เพื่อให้การบริการสาธารณะที่รัฐจัดให้แก่ประชาชนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี เนื่องจากประชาชนมีความต้องการที่หลากหลายต่อการรับบริการสาธารณะจากองค์การบริหารส่วนตำบล ฉะนั้น การบริหารการบริการสาธารณะให้กับประชาชนจึงเป็นหัวใจสำคัญในการสนองความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งการศึกษาในครั้งนี้จะทำให้ได้ข้อมูลเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการทำงานตามบทบาทอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการบริหารระบบบริการสาธารณะให้กับประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ต่าง ๆ ให้สอดคล้องและตอบสนองกับความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

สมมติฐานการศึกษา

1. ประชาชนที่มี อายุ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มี ระดับการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี แตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มี อาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี แตกต่างกัน

4. ประชาชนที่มี รายได้ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ผู้ศึกษากำหนดตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ กำหนดตัวแปรตามโดยนำแนวคิดรูปแบบการมีส่วนร่วมโดยสรุปของสาวิตรี ทองยืม (2550, หน้า 21 - 22), เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2547, หน้า 8), ฉอาน วุฒิกรรมรักษา (2540, หน้า 16), โลว์เดอร์มิลด์ และโลโทส (Lowdermilk & Laitos, 1980), สุวิมล เตชะพันธุ์ (2546, หน้า 10), สมศักดิ์ น้อยนคร (2551, หน้า 17)} กรรณิกา ชมดี (2542, หน้า 36) จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดนโยบาย ด้านการปฏิบัติ ด้านการใช้ประโยชน์ และด้านการติดตามและประเมินผล มาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ในครั้งนี้

ตัวแปรอิสระ

ปัจจัยส่วนบุคคล

1. อายุ
2. ระดับการศึกษา
3. อาชีพ
4. รายได้

ตัวแปรตาม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะ

1. ด้านการกำหนดนโยบาย
2. ด้านการปฏิบัติ
3. ด้านการใช้ประโยชน์
4. ด้านการติดตามผลและประเมินผล

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะของ

องค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี มีขอบเขตเนื้อหาการมีส่วนร่วมของประชาชนใน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการกำหนดนโยบาย ด้านการปฏิบัติ ด้านการใช้ประโยชน์ และ ด้านการติดตามและประเมินผล

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 4,333 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ผู้ศึกษาได้คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักการหาค่าสูตร ของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane อ้างถึงใน ธีรฤทธิ เอกะกุล ,2543)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

2. ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ลักษณะเป็น

แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การสร้างและทดสอบเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และข้อมูลเกี่ยวกับการจัดบริการสาธารณะ เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างข้อคำถาม

2. สร้างข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะ ซึ่งครอบคลุมเนื้อหา 4 ด้าน คือ ด้านกำหนดนโยบาย ด้านการปฏิบัติ ด้านการใช้ประโยชน์ และ ด้านการติดตามและประเมินผล

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ในการตรวจสอบถูกต้องเหมาะสม ครอบคลุมของเนื้อหา และ การใช้ภาษา เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

5. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน

รองศาสตราจารย์ ดร.รัฐบุรุษ คัมทรัพย์ อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ เปียดนอก นักวิชาการอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิชา วรวิเชียรวงษ์ นักวิชาการอิสระ

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ (try out) จำนวน 30 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9226 ซึ่งถ้าแบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามชุดนี้สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ (ดุสิต สุจิรารัตน์, 2550)

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุม

แก้ว จังหวัดปทุมธานี ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ศึกษา ขอนหนังสือจากวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาต่อ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

2. ผู้ศึกษานำหนังสือ ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาเสนอต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานีพร้อมกับแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาด้วยตนเอง

3. ผู้ศึกษาส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง ด้วยตนเอง จำนวน 367 คน โดยการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา กรอก/ตอบ และรับคืนกลับมาครบถ้วน จำนวน 367 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่รวบรวมมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม และนำข้อมูลจากแบบสอบถามไปลงรหัสใน Coding Sheet และบันทึกในเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีทางสถิติ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ อธิบายคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย แล้วแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 100) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติของ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำแนกตาม เพศ โดยการทดสอบค่าที (t – testแบบ Independent samples) โดยกำหนดระดับสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติของ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of variance: ANOVA) หรือ F – test ในกรณีที่มีความแตกต่างใช้สถิติของเชฟเฟ้ (Scheffe') สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์การศึกษาค้นนี้ ผู้ศึกษากำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานีโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้ประโยชน์ รองลงมาคือ ด้านการติดตามประเมินผล ด้านการกำหนดนโยบาย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการปฏิบัติ โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วน

ตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ด้านการกำหนดนโยบายโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาหารือเกี่ยวกับการจัดบริการสาธารณะของ อบต. รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการวางแผนพัฒนาการจัดบริการสาธารณะของ อบต. และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านเข้าร่วมพิจารณาจัดสรรงบประมาณการดำเนินการด้านการจัดบริการสาธารณะของ อบต.

1.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ด้านการปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์หรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดบริการสาธารณะของ อบต. รองลงมาคือ ท่านให้ข้อมูลข่าวสารในโครงการด้านการจัดบริการสาธารณะของ อบต.แก่เพื่อนบ้านและคนในชุมชน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านเข้าร่วมเป็นผู้บริหารงานหรือควบคุมดูแลในกิจกรรมการจัดบริการสาธารณะของ อบต.

1.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ด้านการใช้ผลประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ งานจัดบริการสาธารณะของ อบต.ทำให้ท่านได้รับความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต รองลงมาคือ ท่านเห็นว่าการจัดบริการสาธารณะทำให้คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ชุมชนของท่านในภาพรวมมี ฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น ภายหลังการปรับปรุงการบริการสาธารณะของ อบต.

1.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ด้านการติดตามและประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านเคยร่วมติดตามดูว่างานจัดบริการสาธารณะ

ก่อให้เกิด ประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริง รองลงมาคือ ท่านเคยนำปัญหาอุปสรรคที่ประสบมาจากการจัดบริการ สาธารณะเข้าที่ประชุมคณะกรรมการ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการติดตาม และประเมินผลการจัดบริการสาธารณะของ อบต.

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน

2.1 สมมติฐานที่ 1

ประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์สมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ไม่แตกต่างกัน ตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

2.2 สมมติฐานที่ 2

ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์สมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ไม่แตกต่างกัน ตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

2.3 สมมติฐานที่ 3

ประชาชนที่มีระดับอาชีพ ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์สมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพ ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ไม่แตกต่างกัน ตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

2.4 สมมติฐานที่ 4

ประชาชนที่มีรายได้ ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์สมมติฐาน พบว่าประชาชนที่มีรายได้ ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ไม่แตกต่างกัน ตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

อภิปรายผล

ผลการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายผลดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.1 ด้านการกำหนดนโยบายโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาหารือเกี่ยวกับการจัดบริการสาธารณะของ อบต. อาจเนื่องมาจากการที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้สร้างกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยการจัดให้มีประชุมผู้บริหาร อบต. พบคณะกรรมการบริหารชุมชนเป็นประจำทุกเดือนเพื่อร่วมปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น รับฟังปัญหาและความต้องการของแต่ละชุมชน พร้อมทั้งร่วมหาแนวทางแก้ไข เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน

และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านเข้าร่วมพิจารณาจัดสรรงบประมาณการดำเนินการด้านการจัดบริการสาธารณะของ อบต. อาจเป็นเพราะในการจัดสรรงบประมาณนั้น ประชาชนยังไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมมากนัก เนื่องจากการประชุมของสภา อบต.

และผู้บริหารที่ต้องอนุมัติงบประมาณโครงการต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาที่กำหนดไว้

1.2 ด้านการปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์หรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดบริการสาธารณะของ อบต. อาจเป็นเพราะ ประชาชนภายในได้แสดงออกถึง ความสนใจทางการเมืองในระดับท้องถิ่นที่ตนเองมีส่วนร่วม คือ การเลือกประชาชนเป็นตัวแทนเข้าไปเป็นสมาชิกสภา อบต. และเลือกนายก อบต. เข้าไปเป็นผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง จึงให้ความร่วมมือกับภาครัฐและท้องถิ่น

และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านเข้าร่วมเป็นผู้บริหารงานหรือควบคุมดูแลในกิจกรรมการจัดบริการสาธารณะของ อบต. อาจเป็นเพราะส่วนใหญ่ประชาชนจะเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่ อบต. จัดขึ้น มิได้เป็นผู้บริหารหรือผู้ควบคุมการจัดบริการสาธารณะ โดยจะมีประชาชนบางส่วนที่ได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ ประชาชนจึงมีส่วนร่วมไม่มากนัก

1.3 ด้านการใช้ผลประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ งานจัดบริการสาธารณะของ อบต.ทำให้ท่านได้รับความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต อาจเกิดจากการที่อบต. ให้ความสำคัญในการจัดบริการสาธารณะเป็นลำดับต้น ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ได้รับความสะดวกสบายมากขึ้นกว่าเดิม

และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ชุมชนของท่านในภาพรวมมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น ภายหลังการปรับปรุงการบริการสาธารณะของ อบต. อาจเป็นเพราะการจัดบริการสาธารณะของ อบต.นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการปรับปรุงในด้านระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกให้ประชาชนในการดำรงชีวิต ซึ่งไม่ได้ก่อให้เกิดรายได้แก่ประชาชนที่จะทำให้สถานะทางเศรษฐกิจของประชาชนดีขึ้น

1.4 ด้านการติดตามและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านเคยร่วมติดตามดูว่างานจัดบริการสาธารณะก่อให้เกิด ประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริง อาจเป็นเพราะ การจัดบริการสาธารณะที่ อบต. ดำเนินการนั้น ผู้ที่ได้รับประโยชน์ โดยตรงก็คือ

ประชาชนนั่นเอง จึงมีความตื่นตัวในการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. ว่าบริการสาธารณะก่อให้เกิดผลอะไรในชุมชน อบต. จึงต้องจัดทำโครงการให้เกิด ความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริง

และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการติดตาม และประเมินผลการจัดบริการสาธารณะของ อบต. อาจเป็นเพราะ ในการติดตามการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของ อบต. นั้น ประชาชนส่วนใหญ่จะประเมินผลโดยการสังเกตการณ์ขณะจัดกิจกรรม/โครงการ หรือผลสำเร็จเมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้ว ที่สามารถเห็นได้ อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งไม่ได้มีการรวบรวมข้อมูลแต่อย่างใด ประชาชนจึงมีส่วนร่วมไม่มากนัก

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการบริหารการบริการสาธารณะของ องค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้ มีผลต่อระดับความต้องการในการพัฒนาชุมชนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็น อบต. จัดให้มีการบริการสาธารณะในทุกด้านอย่างครอบคลุมและทั่วถึง ประชาชนทุกคนไม่ว่าจะมีอายุเท่าไร มีการศึกษาระดับใด มีอาชีพอะไร หรือมีรายได้มากน้อยแค่ไหน ต่างก็ได้รับการบริการที่เท่าเทียมกัน จึงรู้สึกมีส่วนร่วมกับการบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

ด้านการกำหนดนโยบาย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านเข้าร่วมพิจารณาจัดสรรงบประมาณ การดำเนินการด้านการจัดบริการสาธารณะของ อบต. ดังนั้น อบต. จึงควรปรับปรุงและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยให้ผู้แทนประชาคม ท้องถิ่น หรือตัวแทนชุมชนเข้าร่วมเสนอความเห็นในการกำหนดนโยบาย การจัดทำแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนาเทศบาลสามปี เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการ พัฒนา อบต. ในการจัดบริการสาธารณะ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามกำลังของทรัพยากรและงบประมาณที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่คาดการณ์ว่าจะมีในอนาคต ทั้งนี้ จะต้องสอดคล้องกับ

ศักยภาพ ของท้องถิ่นและปัญหาความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น

ด้านการปฏิบัติ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านเข้าร่วมเป็นผู้บริหารงานหรือควบคุมดูแลในกิจกรรมการจัดบริการสาธารณะของ อบต. ดังนั้น อบต.จึงควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการมากยิ่งขึ้น โดยอาจแต่งตั้งผู้นำชุมชนให้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการหรือเป็นผู้รับผิดชอบโครงการร่วมกับ อบต. ซึ่งจะทำให้ประชาชนรู้สึกภาคภูมิใจและอยากมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ อบต.จัดขึ้น

ด้านการใช้ประโยชน์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ชุมชนของท่านในภาพรวมมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น ภายหลังการปรับปรุงการบริการสาธารณะของ อบต. ดังนั้น อบต. จึงควรเพิ่มการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่สามารถส่งเสริมอาชีพในชุมชนให้มากขึ้น โดยอาจจัดโครงการฝึกอาชีพที่ประชาชนสามารถเรียนรู้ และนำไปพัฒนาต่อยอดเป็นอาชีพเสริม เพื่อสร้างรายได้และสร้างฐานะทางเศรษฐกิจให้ดียิ่งขึ้น

ด้านการติดตามประเมินผล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการติดตาม และประเมินผลการจัดบริการสาธารณะของ อบต. ดังนั้น อบต.จึงควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ที่ อบต.จัดขึ้น โดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้คณะกรรมการชุมชนอาจเป็นผู้รวบรวมข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ในการประเมินผลโครงการ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

จากการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ซึ่งทำให้ไม่ได้ข้อมูลในเชิงลึก ผู้ศึกษาจึงเสนอแนะให้ทำการศึกษาในเชิงคุณภาพ โดยศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้ทราบข้อมูลที่แท้จริงและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนเพื่อพัฒนาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

บรรณานุกรม

จิราภรณ์ กนิษฐรัตน์. (2535). คุณภาพของการบริการ.
วารสารกรมบัญชีกลาง. 36 (พฤษภาคม-

มิถุนายน 2535).

จิตติมา พักเพ็ญ. (2549). ความคิดเห็นของกำนัน
ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัด
ราชบุรี ที่มีต่อการจัดระบบบริการสาธารณะ
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด.

(วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย.

(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บริษัท

พิชเนศพรินตึงเซนเตอร์ จำกัด.

นัททวัฒน์ บรมานันท์. (2543). หลักกฎหมายปกครอง
เกี่ยวกับบริการสาธารณะ.

กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.

นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธุ์. (2539). พัฒนาบุคลากรภาพ

ผู้นำและนักบริหาร. (พิมพ์ครั้งที่ 5).

กรุงเทพมหานคร: บริษัทแม่คเน็ท พรินตึง
เซ็นเตอร์ จำกัด.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2540). การวัดและ

ประเมินผลการเรียนการสอน. ภาควิชา

ศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์, คณะมนุษย
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจาย

อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. 2542.

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.

2540. ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.

2542 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546

สาวิตรี ทองยิ้ม. (2550). การมีส่วนร่วมในการพัฒนา

ชุมชนของคณะกรรมการหมู่บ้าน ตำบล

หนอง ประดู่ อำเภอเลาขวัญ จังหวัด

กาญจนบุรี. (วิทยานิพนธ์รัฐ

ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการ

ปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน

สุนันทา).

สถาบันพระปกเกล้า. (2549). รายงานผลการสำรวจ

ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความ

พึงพอใจต่อการบริการสาธารณะและการ

ทำงานของหน่วยงานต่างๆ พ.ศ. 2549.

(พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แก่น

จันทร์ จำกัด

อัญญรักษ์ เลิศกุล. (2543). ความพึงพอใจของ

ผู้ใช้บริการที่มีต่อระบบการให้บริการของ

คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์.

(วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร

มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).